

בנים אתם לה' אלוקיכם

הרב בעז לוריא

בפרשת השבוע אנו קוראים את הפסוק: **בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם לֹא תִתְגַּדְדוּ וְלֹא תִשְׁמְחוּ**
קִרְתָּהּ בֵּין עֵינֵיכֶם לְמַת:
במסכת קידושין דף ל"ו ע"א נחלקו ר' יהודה ור' מאיר:
בנים אתם לה' א- להיכם, בזמן שאתם נוהגים מנהג בנים - אתם קרוים בנים, אין אתם
נוהגים מנהג בנים - אין אתם קרוים בנים, דברי ר' יהודה; רבי מאיר אומר: בין כך ובין כך
אתם קרוים בנים,
בפשטות, ר' יהודה סובר שבני ישראל נקראים בנים לה' רק בזמן שהם עושים רצונו של
הקב"ה - מקיימים תורה ומצוות
דברי ר' יהודה עומדים לכאורה בסתירה לאמור במסכת ראש השנה דף כ"ו. הגמרא שם
מתייחסת למחלוקת שהייתה בין רבן גמליאל לר' יהושע אודות קידוש הלבנה וקביעת מועד
יום הכיפורים באותה שנה ובמסגרת הדיון שם אומרת הגמ':
תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף כה עמוד א
הרי הוא אומר אתם, אתם, אתם, שלש פעמים, אתם - אפילו שוגגין, אתם - אפילו מזידין,
אתם - אפילו מוטעין.
דברי הגמרא מתייחסים לפסוק בחומש ויקרא פר' כ"ג:
דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי:
הגמ' דורשת את המילה "אותם" מלשון "אתם" ואומרת שגם את בית הדין טעו בקביעת
החודש ואפילו אם עשו זאת במזיד הקב"ה מקבל את קביעת בית הדין. כיצד אם כן ייתכן,
שמצד אחד אומר ר' יהודה, שכאשר בני ישראל לא עושים רצונו של מקום הם אינם קרויים
בנים ואילו בית דין שבמזיד קדשו את החודש שלא בזמנו הדבר מתקבל לפני הקב"ה?
על סתירה זו עמד האדמו"ר מגור בעל ה"בית ישראל" זצ"ל והסביר כך:
את דברי ר' יהודה התולה את מעמדם של בני ישראל כבני ה' ב"עשיית רצונו של מקום" אין
לפרש כפשוטם, שהדבר תלוי בשמירת המצוות. בני ישראל יכולים להיקרא בנים אף אם
אינם מקיימים מצוות ואפילו במזיד! במה אם כן תלוי הדבר? בכך שבני ישראל רואים עצמם
כבניו של הקב"ה גם כאשר הם חוטאים וזו הכוונה בזמן שעושים רצונו של מקום.
נראה לבאר את כוונת ה"בית ישראל":
לעיתים הבן אינו עושה רצון אביו. לעיתים הוא הולך בדרך המנוגדת לרצון אביו ואמו,
המנוגדת לחינוך אותו קיבל מאביו ואמו אבל השאלה היא האם הבן ממשיך לראות את עצמו
כבנם של אביו ואמו או שחלילה הוא כבר אינו מרגיש כבן בביתו שלו.
עם ישראל לעיתים אינו שומר מצוות ואפילו במזיד אבל כל זמן שבני ישראל ממשיכים לראות
את עצמם כבניו של הקב"ה הרי הם נקראים בנים!
הבית ישראל מחדש לנו חידוש גדול בדבריו. ההגדרה שלנו כבניו של הקב"ה תלויה בנו
בלבד. גם אם אנו חוטאים, אם אנו ממשיכים להרגיש את הקשר לקב"ה כמו קשר בין בן
לאביו הרי הקב"ה ממשיך אף הוא לראות בנו את בניו, גם אין אנו עושים רצונו. אין הכוונה
חלילה שהקב"ה מסכים לזה שלא נקיים את מצוותיו אלא להיפך, מתוך כך שהקב"ה רואים
בנו בניו הוא נותן לנו את האפשרות לחזור ולהתקרב אליו וללכת בדרכיו.